

Торгівля людьми: як вберегтися від небезпеки

Торгівля людьми – означає здійснювання з метою експлуатації, вербування, перевезення, передачу, приховування або одержання людей шляхом загрози силою або її застосування, або інших форм примусу, викрадення, шахрайства, обману, зловживання владою, або уразливості положення, або шляхом підкупу у вигляді платежів або вигод для одержання згоди особи, яка контролює іншу особу.

За оцінками Організації об'єднаних націй, проблема транснаціональної злочинності, пов'язаної з торгівлею людьми, має глобальний характер і стоїть на третьому місці після торгівлі зброєю та наркотиками.

Складна економічна ситуація в Україні, високий рівень безробіття та низька якість життя населення і далі змушують громадян шукати роботу за кордоном. Як свідчить практика, найуразливішою категорією людей, які страждають від цього злочину, є жінки та діти. Найпоширенішими злочинами такого роду для України є сексуальна експлуатація, насильство, жорстоке поводження з дітьми, використання праці дітей.

Групи ризику.

Серед виявлених жертв торгівлі людьми є люди різної статі, віку, соціального походження, статку. У той же час існують певні групи ризику, які об'єднують особливо вразливих людей, стосовно яких існує висока ймовірність, що вони можуть стати об'єктами цього злочину.

Насамперед до цієї категорії можна віднести представників соціально незахищених і неблагополучних верств населення, які знаходяться у складних життєвих обставинах:

1. членів багатодітних родин та малозабезпечених сімей;
2. одиноких матерів;
3. людей з особливими потребами (як у сфері фізичного, так і психічного здоров'я);
4. самотніх людей похилого віку;
5. жертв насильства в сім'ї;
6. сиріт, дітей, що позбавлені опіки та піклування, «дітей вулиці»;
7. безробітних працездатного віку (особливо тих, хто тривалий час не може знайти собі роботу);
8. безпритульних.

Нова для України група ризику – вимушені переселенці або внутрішньо переміщені особи (ВПО) із зони конфлікту. Зокрема, деякі переселенці намагаються отримати притулок за кордоном. Але брак знань щодо вимог міжнародного та внутрішнього законодавства інших країн щодо статусу біженця або шукача притулку робить їх легкою здобиччю як мінімум шахраїв, а як максимум торгівців людьми.

Високий ризик потрапляння до тенет торгівців людьми мають також:

1. трудові мігранти (насамперед, з нерегульованим статусом);
2. особи, які незаконно виїжджають за кордон чи перебувають там або незаконно в'їхали чи перебувають на території України;

3. особи, які користуються послугами шлюбних агенцій, фірм з посередництва у працевлаштуванні, в т.ч. і за кордоном;
4. особи, які займаються модельною діяльністю;
5. особи, які працюють у сфері розваг;
6. особи, які займаються проституцією;
7. особи, які раніше постраждали від торгівлі людьми;
8. алко- та наркозалежні особи.

ПАМ'ЯТАЙТЕ: Ви повинні знати свої права й бути готовими їх захистити. Якщо Ви плануєте їхати на роботу за кордон, Вам необхідно отримати достовірну інформацію про майбутню роботу та умови життя за кордоном.

Як не стати жертвою торгівлі людьми:

1. Не вірте рекламі фірми, яка не відповідає вимогам законодавства України (не вказує повної назви фірми, її адреси, номеру ліцензії та органу ліцензування, що її видав).
2. Не ведіть переговори про навчання, працевлаштування чи шлюб наодинці з агентом. Запросіть взяти участь у переговорах довірену особу – це може бути Ваш юрист або хтось із Ваших близьких.
3. Перевірте, чи має фірма ліцензію на надання відповідних послуг (навчання, працевлаштування за кордоном).
4. Зв'яжіться з Посольством країни, куди Ви плануєте подорож та дізнайтесь про правила щодо працевлаштування або навчання іноземців.

Майте на увазі:

1. Термін перебування в іноземній країні зазначено у візі.
2. Ви можете зіткнутися з нелегальним становищем, експлуатацією та принизливою депортацією із країни.
3. Обов'язково укладайте відповідний контракт, складений зрозумілою для Вас мовою у двох примірниках, один з яких залишається у Вас.
4. Ніколи нікому у жодному разі не віддавайте свої ідентифікаційні документи крім офіційних службовців!
5. Обов'язково залиште рідним ксерокопію свого паспорта громадянина України, закордонного паспорта, візи, контракту про навчання чи працевлаштування, свідоцтва про народження, проїзних документів та нещодавно зроблені фотографії, а також повідомте їм телефонні номери свого роботодавця, своїх друзів за кордоном, консульства (посольства) України та місця потенційного проживання.
6. Візьміть за правило постійно телефонувати рідним у домовлений день та час. Заздалегідь домовтесь з рідними про «кодове слово» у розмові, на випадок, якщо Ви не зможете вільно розмовляти по телефону, перебуваючи під чийось наглядом.
7. Зробіть та тримайте при собі копії національного та закордонного паспортів. Це значно спростить процедуру відновлення документів для повернення в Україну.
8. Не ставте себе в залежне положення, приймаючи подарунки або позичаючи гроші.

Якщо Ви опинилися у скрутному становищі за межами України, звертайтеся по допомогу до:

Посольства або Консульства України у країні Вашого перебування, де Вам допоможуть отримати документи, що засвідчують Вашу особу, і повернутися на Батьківщину. Національного товариства Червоного Хреста або Червоного Півмісяця, де Вам можуть надати можливість відновити зв'язок з рідними та повідомити їм про своє скрутне становище.

Міжнародних, громадських, благодійних організацій, де Ви також зможете отримати допомогу та підтримку.

Заздалегідь підготуйте та тримайте при собі перелік організацій, із зазначенням адреси та номерів телефонів, що працюють у сфері протидії торгівлі людьми.

Корисні контакти:

Національна гаряча лінія з протидії торгівлі людьми та консультування мігрантів:

Тел. 0-800-505-501

Департамент інформаційної підтримки та координації поліції:

Тел. 102

**Департамент боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми
Національної поліції України:**

Тел. +38 044 254 74 30

Гаряча лінія Міністерства закордонних справ України:

+38 044 238 16 57

Будьте пильними, адже на кону ваше життя! Передайте інформацію рідним, близьким, друзям, які збираються закордон. Подбайте про їхню безпеку також.